

3.03) **Miraç :** (arap. mi'râc < 'urûc, yukarıya çıkma, yükselme)

İslam inancı ve kaynaklarına göre Hz. Muhammed, peygamberliğinin onuncu yılında, Arap aylarından recebin 27. gecesi, Tanrı'nın bir mucizesi olarak evinden alınıp önce Kudüs'teki Mescidi Aksa'ya götürüldü, oradan da göklere, Tanrı katına yükseltildi.

Miraç mucizesinin Kudüs'e kadar olan ilk bölümü, Kuran'daki İsra suresinde açıklanır; diğer aşamaları ise hadislerle dayanır; bu nedenle miraç mucisesi, sünni ve şia inançlarında birbirinden farklıdır,

Sünni inanca göre; Hz. Muhammed evinde ya da Kâbe'nin avlusunda uyurken, Cebrail yanına gelir ve göğsünü yararak kalbini yıkar; O'nu Burak'a bindirerek bir anda Kudüs'e götürür. Hz. Muhammed burada, birçok peygamberlerin ruhlarıyla karşılaşır ve onlara imamlık yaparak iki rekât namaz kıldırır. Sonra, Cebrail'le birlikte 'miraç' denilen doğaüstü varlığa binerek birinci göğe yükselir; ardından meleklerin yardımıyla yedinci göğe kadar çıkar; buradan sidret ül-münteh'ya kadar Cebrail'in yardımıyla devam eder; daha öteye Refref adlı doğaüstü varlığı kullanarak gider; en sonunda Refref'ten ayrılarak Tanrı huzuruna ulaşır.

Alevilik- Bektaşilik inancında ise miraç mucizesi çok farklıdır: Cebrail, Hz. Muhammed'e Hakk'ın davetini bildirir ve O'na rehberlik eder; sema'da önlerine bir aslan çıkar. Hz. Muhammed aslanın ürkmemesinden korkunca, gaipten ona bir ses şunu buyurur: "Ya Muhammed, korkma ! Aslan senden bir nişan ister, yüzüğünü ver !" der. Hz. Muhammed, yüzüğünü aslanın ağzına atar ve yoluna devam eder; sonunda Hak tecelli eder ve Hakk'ın yüzünü görür; sessiz ve sözsüz olarak doksan bin sır söylenir.

Miraç dönüşünde, Kırklar'ın sohbetinde oldukları eve uğrar; kapıyı vurur; "-Kim o ?" dediklerinde, "Peygamberim!" der; içeri girmesine izin vermezler; ancak "Yoksulların hizmetçisiyim!" dediğinde, buyur ederler.

Selman Farisi dışarda görevli olduğundan içeride otuz dokuz kişi vardır. Hz. Ali'nin yanına oturan Hz. Muhammed, "-Siz kimlersiniz?" diye sorar; onlar da; "Biz Kırklarız, hepimiz bir gönül, bir cihetiz. Birimiz ne ise, varımız odur" derler. Hz. Muhammed kanıt isteyince, Hz. Ali kolunu neşterle yararlar; hepsinin kolundan kan akar; bir damla kanda çatıdan düşer; bu Selman'ın kanıdır.

Daha sonra Selman, elinde bir üzüm tanesiyle içeriye gelir; Hz. Muhammed'e "Ey yoksulların hizmetçisi! Bu üzüm tanesini bize taksim et !" der; Hz. Muhammed, Cebrail'in getirdiği tabakta üzüm tanesini ezerek şerbet yapar; hepsi bu şerbetle sarhoş olur ve ayağa kalkıp "Ya Allah!" diyerek semah dönmeye başlarlar.

Alevilik-Bektaşilik inancında Cebrail, Hz. Muhammed'in sezgisel aklıdır. Muhammed, kendi sezgisel aklıyla (Cebrail) ulaşıp yorumladığı şeylerin nereden geldiğini anlamak, bilmek ister; söylencede geçen **Kırklar Meclisi bâtın âlemin, gayb âleminin** (görünmez âlem), tanrısal **âlemin** karşılığıdır; Muhammed'in ruhu da gayb âleminde olduğundan, her şeyin Kırklar Meclisi'nden geldiğini sezer ve onların bulunduğu kapıyı çalar; bu kapsamda miraç, Hz. Muhammed'in **Kırklar Meclisi'**ne katılması, Ali'nin yolunu bulmasıdır.

Hz. Muhammed'in Kırklar Meclisi'ne katılması, Ali'nin yolunu tanıması anısına Alevi-Bektaşilerde ikrar vermeye, yani nasip almaya miraç adı verilir; Miraç, nefsin ölümünü, tarikat yolunda yeniden doğuşu; anasız-babasız olarak dünyaya ikinci kez gelişini simgeler. Bu yeni yaşamda **mürşit baba, rehber ana** olarak algılanır.

(Esat Korkmaz 1993 S.245-247)